

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak tarsadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR” ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda: Megyeház. de intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.	Megjelen: minden vasárnap. Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve: Egy évre . . . . . 5 frt — kr. Félévre . . . . . 2 „ 50 „ Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „	Hirdetési díj: háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajozár. Nyilttér minden sor 10 kr.
Kiadóhivatal: Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, fűtőca 2-ik sz. a.		

Megyei gazdasági egyesületünk terménycarnoka.

Péchy Zsigmond gazdasági egyesületünk bizgó, s a gazdasági előhaladásért lelkesülő elnöke, fel fogván a gazdasági egyesületeknek a kor igényei szerinti hivatását, már a gazdasági egyesület 1882. évben történt újrászervezésekor és újraalkulásakor, a módosított alapszabályokban gondoskodott mind azon módokról és eszközökről, melyek által a gazdasági közönség jóléte előmozdíttassék; s többi czéljai között a gazdasági egyesület czéljainak tüzetten ki: a termények elárulását fokozni, és a belföldi terményeknek a külföldiekkel való versenyképességét folyton emelni.

Ezen czél eléréseül szolgáló eszköz: a terménycarnok felállítására, hol a mezőgazdaságnak termelvényei elárulhatók. Ezzel kapcsolatban az egyesületi „Gazdasági Értesítő” útján a gazdasági cikkek és azok beszerzésének és eladásának közvetítése czéljából, a kínálat és kereslet fluktuációjának ismertetése.

A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek 1884. évi IV. nagygyűlésének határozatai szerint is a gazdasági egyesületek munkatervébe felvétel, és a gazdasági egyesület feladatává kiűzetett a vagyonnak elemi csapások elleni biztosítása és a birtoklás állandósításának, a hitelügy rendezése által, a vagyonnak biztonságára és a birtoklás állandósítására czélzó intézkedések, s ezek után azon intézkedések létrehozatala, melyek a földművelésnek jövedelmezőségét emelik: a termelésnek fokozása és az értékesítés előmozdítása által; e czélból az egyesület egyrészt oly talajjavítási vállalatoknak létesítését kezdeményezik és előmozdíttatik; másrészt terményértékesítési vállalatokat, melyek az értékesítésnek összpontosítása és közvetítése által a nyert jövedelem állandósítását és a tiszta jövedelem fokozását eredményezik. Továbbá a mezőgazdasági üzletben előforduló beszerzéseknél, az egyesület ismét közvetítőszeret vállalatnak azáltal, hogy tagjait egyrészt figyelmeztetik a megbízható és olcsó kuforrásokra, másrészt a beszerzést és eladást közvetítik.

A fenti czélok elérése érdekében a gazdasági egyesületi elnök indítványára, ugyancsak elnöke alatt, egy bizottság küldetett ki a terménycarnok létesítése érdekében, mely bizottság beható megfontolás alá és figyelembe vétén a helyi viszonyokat, javaslatot készített, s azt az igazgató-választmánynak betherjesztette.

TÁRCZA.

Téged oly tisztán . . .

Téged oly tisztán általadni
Mint a hogy megismertelek,
A kéjperzstől el nem fogadni
Mit jóvá tenni nem lehet:
Ez vala gondom a mióta
Ajkiéről nevem ellebent
S karjaim közt — mint a templomba —
Szép tested oly bizton pihent.

Ha nyakamhoz simult hízelve
A karod, a mely olyan lágy!
S felém mosolygott már remegve
A szeméremmel küzdő vágy;
Ha ereinkben végig nyargalt
A megrendítő kéjvihar,
S szívünk a vágytól majdnem meghalt
S enyém lehettél volna már.

Nem raboltam meg szerelmednek
Kítárt vakító kinstárát,
Nem profonáltam meg lelkednek
Ily perczben sem az oltárát.
Ha enyém nem lehettél nyiltan,
Ne légy hát enyém titkon sem,
Maradj élettem mindig tisztán
S elérhetetlen, kedvesem.

Az egyesület helyzete és anyagi eszközei ez idő szerint nem lévén elegendők arra, hogy az egyesület egy raktárral összekötött terménycarnokot felállíthasson s egy raktárt fenttarthasson, — melynek kezelése bizonytalan eredmény mellett nagyobb költséget igényelne, — valamint az eladandó terményekre való előlegek adására is az egyesület tőkéje esekély lévén, a bizottság nem tartotta czélzestűnek, mindjárt kezdetben egy nagyobb szabású terménycarnok létesítését, s egyelőre a terménycarnok feladatának csupán a mezőgazdasági termények eladása és vételének közvetítését tekintti.

Az igazgató-választmány elfogadván a bizottság javaslatát, a terménycarnok létrehozatalát, annak berendezését és 1885. évi január 1-én történendő megnyitását elhatározta.

Ki kell emelnünk, hogy a gazdasági egyesület nem nyerészkedési czélból lépteti életbe ezen vállalatot, — mert míg más terménycarnokokban, p. o. a nem régen életbelépett s nagy forgalma miatt már is nagy hirre szert tett borsodmegyei gazdasági egyesület csarnoka a levelezésekkel járó postaköltségeket felszámítja, az eladás végett bejelentett minden tárgy beiktatásért 5 kr., oly tárgyakért, melyekből mutató küldetik be 8 kr., s azonkívül közvetítési díjat szed, addig a sárosmegyei gazdasági egyesület csarnoka nemcsak a levelezéseket díjtalanul teljesíti, de a beiktatásért sem szed díjat, s csak a közvetítés által eladott tárgyak után számíttatik a közvetítési díj; valamint gondoskodva van arról is, hogy a csarnok kezelője a maga részére ne kereskedjék, s azért a terménycarnok kezelése az egyesületi titkárra bízott.

A terménycarnok speciális czélja, valamint kezelési szabályzata ismertetve van bővebben a „Gazdasági Értesítő”-ben, s azért ezt mellőzve itten, midőn a t. gazdasági közönség becses figyelmét az életbe léptetett terménycarnokra felhívjuk, egyszerűsind azt a t. gazdasági közönség becses pártfogásába ajánljuk.

Számtalan eset van, midőn egyik termelő gazdasági terményét vagy tenyészállatjait stb. nem tudja kinek eladja, midőn ugyanakkor más termelő ugyanezen tárgyakat keresi s nem tudja hol, kinél kaphatja meg. Mennyi törődésbe, munkaidővesztésbe, s költségekbe kerül a vásárokról járkálás, míg így az eladandó terményből a mutatónak beküldése csupán 5 kr. postaköltségbe kerül. Az eladandó termények tömeges bejelentése által a kereskedővilág is meg lesz szoktatható arra, hogy a termelő hamarabb felkeresi, mert könnyebben fog értesülni

A másodszori nősülésről.

Azt kérdezed, hogyan gondolkozom a másodszori nősülésről?

Ha fiatal vagy, próbáld meg, de ha kopaszodol, akkor ne bomolj. Rheumatismust kapsz, és ő is kaphatja; és ha őt aztán kenni kell, az terhedre lesz, s ha ő neki kellend téged kennie, azt gondolja majd: Istenem miért is mentem e romhoz!

A második feleség követelőbb az elsőnél.

Ha első nőd jó feleség volt, akkor a második által meg lesz büntetve, de ha az első feleséged Xantippe vala, akkor isten neki, a másodiknál nem reszkírozol sokat.

Ha gyermekeid már gondolkozni tudnak, akkor második nősülésed rájuk nézve személyes sértés s elvesztéd szeretetüket és hajlamaikat. Egy törvényszéki bíró nőül vett egy özvegyet, számos apró leányával. Valahányszor nejt megölelte, a kis leányok mindannyiszor sirva a konyhába menekültek, azt mondván a szakácsnénak . . . már megint megölelte . . . a golya megint kis gyermeket fog hozni a házba.

Ne vedd el az olyan nőt, ki örökösen a templomban ül. Ki nyilvánosan kezeit tördeli s szeméit martyrként forgatja, az oda haza Belzebub. A szerelem nem ismer dogmákat, mert a szerelem maga a legfenségesebb dogma. Nem nyilatkozik szavakban, hanem imádkozik a szívvel, és ha olykor ajkat és kezét igénybe vesz, ezt csak a magányban és a csendes szentélyben teszi.

Ne vedd el azt sem, ki nem tud a kávés vizitkék nélkül ellenülni. Az olyan nő felkap minden-

arról, hogy hol, mi van eladó; valamint egyik termelő vagy állattenyésztő is hamarabb felkeresheti egymást, s veheti egyik a másikatól, a mire épen szüksége van. De nem csak a helyi forgalom közvetítése czélja a terménycarnoknak, hanem a külföldi kereskedőkkel üzleti összeköttetés is. Ezen vállalat czélja és hasznossága oly kézzelfogható, hogy felesleges annak bővebb taglalásába ereszkedni.

A terménycarnok megnyitása igaz, hogy csak január 1-ére tüzetett ki, mindegyik bejelentések addig is eszközölhetők a gazdasági egyesület titkári hivatalában, s a „Gazdasági Értesítő” terménycarnoki rovatában közöltetni fogjuk.

Kívánjuk, hogy a gazdasági egyesület ezen vállalat ne jusson az alig megszületett s az érdeklődés hiánya és a részvétlenség miatt már is meghalt agyagműgyár sorsára, melynek korai kimúltát a gazdasági egyesületnek is annál inkább kell sajnálnia, mert a gazdasági egyesület feladatát képezi a talajjavítási vállalatoknak (vízlecsapolási műveletek, alagesővezetések, téglagyárak) létesítését előmozdítani, s ezen feladatánál fogva a gazdasági egyesület is az agyagműgyár részvényese leendett volna, mennyiben ezen gyár a napról napra nagyobb méreket öltő alagesővezetésekhez szükséges alagesőveket is nagyban gyártotta volna.

Városaink.

Dr. Láng Lajos egyetemi tanár legújabb statisztikai munkájában, érdekes világtáblában vannak városaink feltüntetve.

Az adatait a tudós szerző a legutolsó népszámlálás alapján dolgozta föl.

Érdemesnek tartjuk azokat, a rövid cikkekben bemutatni.

Százegyhárom városnak (ezek közül 25 önálló törvényhatóság, 118 rendezett tanácsú város) lakossága volt:

1869-ben	1880-ban	Gyarapodás	Százalékban
1.941.871	2.143.036	208.165	10 76%
Általán véve észlelhető, hogy a rendezett tanácsú városok lassabban fejlődnek, mint az önálló törvényhatósággal bírók, amazokban a gyarapodás csak 63283 vagyis 6 55%, az utóbbiakban ellenben 144882 vagyis 14 99%.			

A gyarapodást a következő táblázat tünteti fel:

Budapest gyarap.	33 20%	Szatmár gyarap.	7 38%
Pécs	20 28	Komárom	6 95
Kassa	20 03	Baja	6 25
Kolozsvár	13 42	Versecz	5 85

féle véleményt s haza hoz tarkábbnál tarkább nézeteket, melyek aztán négy falaid közt férgékként befészkelődnek, szúrnak, harapnak, csipnek s nem bírsz azoktól megmenekülni.

Ne menj az anyámasszony fiához, ott az anya viszi a paranasszót. Ő mindent jobban tud, mindent magához ragad, fiacskájával intriguál; s a fiatal asszony zérus, s ott ül az asztal mellett, s tűrnie kell, hogy a házat más kormányozza. Az ilyen férj vagy gyenge, hogy azon állapotban változtasson, vagy azt gondolja: anyám javamat akarja . . . s nem is érzem magam rosszul, ezen kettős felügyelet alatt . . .

Ne menj — különösen hajlam nélkül — a rokonhoz sem. Az unokaöcs és az unokahűg szereleme, nélkülözi az ismeretlen — a titokteljesnek varázsát. Ily házasságban a hűség nagyon gyenge lábun áll, s a házastársak rövid pár esztendő alatt azon tudatra jönnek, hogy mint unokaöcs és unokahűg boldogabbak voltak.

Ne vedd el az olyan özvegyet sem, ki anyád lehetne. Szerelemmel és figyelemmel vesz körül, mindene a tied lesz: hűsége és áldozatkészsége, de kedveskedései évről-évre jobban és jobban unatnak majd s egyszerre csak észreveszed, hogy vén banyának ápolója vagy, s borus kedélylyel és ránczolt homlokkal fogsz a sarokban ülni, ha ugyan el nem szököl hazulról.

Te kopaszfejtű vén ifjonez, ne vedd el az olyan leányt, ki neked mindenben enged. Ez csak maszlag a horgon. Az ily nőnek, ha feleséged lesz minden kétséget kizárólag titkos kedvesei lesznek

Sz.-Fehérv. gyar.	12.91%	Szeged gyarap.	4.98%
Ujvidék	11.54	Győr	4.72
Debrecen	10.87	Temesvár	4.57
Sopron	10.02	H.-M.-Vásárhely	3.69
Nagyvárad	9.15	Pozsony	3.15
Keeskmét	8.96	M.-Vhely	1.62
Szabadka	8.96	Zombor	1.58
Sármely	8.81	Pancsova	1.42
Arad	8.65		

Hét városban a gyarapodás alig több fél százalékánál. Bár általában véve, a magyarság túlsúlyban van városainkban, négy városban (u. m. Temesvárt, Pozsonyban, Zomborban és Pancsován) határozottan kisebbségben van. 76 városban a magyar elem növekedett. 42 városban fogyott; összes városainkban a magyarság a lakosságuknak 65.45%-át, ellenben a vidéken csak 46.45%-át teszi, miből az következik, hogy a városok képezik alapját magyar államiségünknek.

Konstatálva van továbbá, hogy városaink főképp kívülről nyerik a lakosságot. Magokhoz vonzák a vidék lakosságának fölöslegét, a mi csak akkor nem lesz káros, ha nem gyengítették meg ez által a földművelés és ha másrészt a városok a vidéki lakosság letelepedése nélkül is gyarapodást mutatna; de ez utóbbi föltevésnek ép ellenkezője van bizonyítva, amennyiben tízezer városnak u. m. Arad, Eger, Kassa, Kolozsvár, Komárom, Marosvásárhely, Nagyvárad, Pancsova, Pécs, Pozsony, Szatmár, Temesvár és Zombornak lakossága külbérvándorlás nélkül fogyott volna, mert a halálozások tetemesen multák fölül a születéseket, miből egyszersmind ezen városok fölötté kedvezőtlen egészségügyi viszonyaira lehet következtetnünk.

Ha városaink nagyobb tisztaságról, egészséges levegőről és ivóvizről gondoskodnának, általában véve a közegészségügyre több gondot fordítanak, mindjárt eszébe juttatnák a halálozások túlnyomósága a születések fölött, mit annál inkább meg kellene tenniük, mert városainkra még nagy földadat vár, amennyiben mint már fentebb érintők, magyar államiségünk legerősebb támaszait képezik, melyeket minden aron fejleszteni kell, nem pedig gyengíteni.

Eperjes város e tekintetben igen szomorú eredményt mutat fel. Ugyanis a jelzett idő alatt lakosságának száma egynéhány száz lélekkel fogyott.

E jelenségnek oka, eltekintve az amerikai kíváncsiságtól, leginkább az egészségügyi törvénynek felületes alkalmazásában, az igen kifogásolható tisztasági rendszertben s különösen abban rejlik, hogy ivóvizünk felette rossz s a lakházak helyenkint valóságos miasmatikus barlangok. A ki a megyei főorvosnak havi jelentéseit olvassa, az könnyen leli meg magyarázatát annak, hogy miért oly kedvezőtlen a születési és halálozási arány, különben klimatikus szempontból véve, igen szerencsés fekvésű városunkban.

Levelezés.

Zboró, okt. 24-én.

Maukseh F. iparos e hó 17-én Zboróra érkezett s három esztergályos-asztalt állított föl gróf Erdődy Julia épületében. A mint a nép ennek nesztét vette, a hely színére tödült s mint csudát tekintette a tilinkók esztergályozására felállított asztalokat. A fiatalság egy része örömmel szemlélte azokat s azonnal próbálni kezdte a tilinkók készítését, de az öreg mesterek, kik ezzel foglalkoznak, káromlásokba törtek ki, azon nézetüknek adva kifejezést, hogy most már ezzel a maschinával kenyérkeresetét elpusztul s átkot szórtak azokra, kik merészkedni fognak az általok elített maschinán tanulni esztergályos munkát.

kik készségesen megkapják azt, a miért neked könyörögnöd kell.

Tudja kérem, mondá egy kereskedő, nekem olyan feleség kell, ki tud reprezentálni, kellemesen beszélni, mert tekintettel kell lennem vevőimre... Ne menj ilyen emberhez. Ne léssz te neki egyéb parádés lónál, melyet kenyértargonézaja elé fog. A telt vagy üres pénztár szerint fog téged megbeesülni.

Légy óvatos a vén agglegénynyel szemben. Azon gyümölcs, mely soká függ az ágon, túlérett lesz, elvesziti nedvét és aromáját.

Ha a vén gyerek magára volt hagyatva, akkor kedélye csak úgy hemzseg a boldogabbnál boldogabb kifejezésekkel, eszméktől és szokásoktól. Ha pedig ott ült a vendéglő asztalánál, ha hotelekben tanyázott, ha estélyeit jó barátokkal eltölté s reggelijét az ágyba a szobatulajdonosnéja által hordatta... akkor sok bajod lesz vele. Rendetlen, cynikus és sokszor megfélemedezik... hogy felesége van. Vagy elront kedveskedéseivel oly annyira, hogy megünnöd, vagy annyira elhanyagol, hogy a házat csak éjjeli szállásnak tekintend.

Ne vedd el az olyan leányt, ki egyszer már kiköszarozott. A szív, mely egyszer nem-et mondott, nem fordulhat meg, mint a kálmánista kakas. Az olyan szív előtt, mely nem-et mondott, emelj kalapot, de menj tovább.

Igazi irtózat szállta meg a modern hölgyeket... Nagy respektussal viseltetnek a munka iránt. Inkább koplálnak csak hogy kiszolgáló inasok, szobaleányok legyen. A „tekintetes” úr és a „nagyságos” asszony mutatói akarja a világnak, hogy nagyjúri lábán élnek. De mivel a pompára a ház-

Ezen larmára a fiatalság sorakozott s egyhangulag kijelentették, hogy ők tanulni nem fognak; mert ők szüleiket vagy rokonaikat a kenyérkeresettől megfosztani nem akarják s azon esztergályos legényeket, kiket az iparos magával hozott, sértetgetni kezdtek s így nagy larma között a nép szétszórt.

Hogy meddig fog ezen dacz tartani, ez a jövő titka; annyi tény, hogy ma már az ötödik napja, hogy az esztergályos asztalok fel vannak állítva s tanonez egyetlen egy sincs.

Ami az öreg parasztok nézetét illeti, az, szempontjuktól teljesen indokolt, mert itt Zboron maig honos a tilinkók készítése és pedig oly módon, hogy minden tanuló 3 évre kötelezi magát a mesterehez; nyáron, mint kőműves inas vagy tehénpásztor s télen mint esztergályos inas. A mester köteles volt őt élelmezni s amit a fiu keresett, az a mester tulajdonát képezte. Ruháznai a fiut szülei voltak kötelesek.

Ezt tudva, nagyon természetes hogy a mester nem nagyon kap a házi ipar fejlesztésén, mert ő sokat veszít. De a fiatalság örömmel ragadná kezébe az új intézményt, ha az öregek kibocsátják a 3 évi lekötöttségéből, mert rájuk nézve óriási az előny, amennyiben 3 év helyett 3 hónap alatt teljesen elsajátíthatják a tilinkó, orsó és guzsaly készítését.

Nagy hiba a vállalkozó részéről, hogy jó előre nem gondoskodott a szükséges s kellő mennyiségű szerszámfáról s most úgy áll a műhelyében, mint a ki gyermek, a ki egy bizonyos bajban magán segíteni képtelen s várja, míg valaki rajta segíteni fog.

En felhívtam a népet, hogy hozzák a műhelybe saját szerszámfajukat s a két mester bevezeti őket a munkába, de erre sem akadt vállalkozó. — Most tehát nem marad egyéb hátra, mint egy esztergályos legényt 3 évre állandósítani s a tanonezokat, kézerőt 3 óra egy bizonyos napibér mellett fel-fogadni s az általok készített munkát a viszonyokhoz mérten elárúsítani s a netalán hiányzó összeget azon 1400 forintból pótolni, mely a megyei kormány és a kassai iparkamara által, a Zboron alakuló esztergályos ipar fejlesztésére adományoztatott.

Ha a nép látni fogja, hogy 3 tanonez állandósított, belátandja, hogy ezek őket lenyomják s igyekezni fognak haladni; mert annyi bizonyos, hogy míg egy zborói mester a saját ronda műhelyében 40-50 tilinkót elkészít, addig egy rendes esztergályos-asztalon ugyancsak egy zborói tót 100 vagy 150 tilinkót teg elkészíthetni naponta.

Felkérem tehát a háziipart terjesztő bizottságot s különösen annak nagyra becsült elnökét, hogy utasítsa a vállalkozót, miszerint tanonezokról s a szükséges szerszámfáról haladéknél gondoskodjék. *)

T. K.

Különlék.

Berzeviczy Albert képviselő csak abban az esetben hajlandó a neki följajánlott miniszteri tanácsosi állomást a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban elfogadni, ha az államtitkári címet és jellemet megkapná, minthogy csak ez esetben tarthatná meg képviselői mandátumát, melytől megválni nem akar.

Az eperjesi jogakadémia kebelében létező egy-letek tisztikara, a megjelölt választások folytán, a folyó iskolai év első felére következőleg alakult meg: Jogásztanársági elnök: Rátvay Gyula III,

Nézetünk szerint azáltal lehetne a bajon legerősebben segíteni, ha a zborói helyi iparbizottságnak sikerülne a mestereket a háziipariskolába belevonni s velük az esztergályosokat megkedveltetni. Szerk.

tartás jövedelme nem telik, tehát koplal inkább, vagy kevésbé tápdus eledellekkel is megelégszik a család, csak hogy képes legyen magára minél gazdagabb kelmekeket felaggatni, s a világ előtt a nobilesse hírében állani.

Ily finom háztartásnál az ebéd számtalan tálakban jön az asztalra, de ha a házi úr éhes tekintete beléjük merül, kétségbeesésében a misere meit énekelné, oly kevés azokban az enni való.

Az ilyen háziúr aztán ott ül, tiszta, fehér serviettel a nyaka körül, s nincs étvágya. És mert a papának nincs étvágya, nagyon természetes, hogy a mamának sincsen, s hasonlóképen a gyermekeknek sem.

Károlyka eszel?

Köszönöm.

Paula eszel?

Köszönöm.

Pistike eszel?

Köszönöm.

Pedig majdnem lenyelik a tálakat. De hát még a Kati szakácsnénak is kell abból kapnia s azonkívül a „nagyságos” asszony, mint a női jótékony egyelet választmányi tagja, arra is vállalkozott, hogy az ebéd maradékait az egyelet árváinak elküldendi. A papa, az tudja, hogy hol fog jóllakni, lelke előtt már ott lebeg a vendéglő, a mama meg szemével kacsint a gyermekekre, mintha mondana: várjatok csak, a papa nem sokára elmegy. Akkor aztán előkerül a konfekt kosár, vagy egyéb czukorsüti, mely látszólag kielégíti az éhséget, de tönkre teszi a gyomrot.

És ilyen gyermekek kerülnek aztán iskolába. A fiúknak gyorsan előre kell menniük, hogy minél

előbb előmenetelt tegyenek. Magolnak éjjel-nappal, ily táplálkozás mellett. Az igaz, hogy a vizsgájuk fényesen sikerül, de tessék csak a negyven éves tisztviselőt katonát megfigyelni... ötven éves korában nyugdíjazni szeretné magát.

És az így táplált leányok pazar kelengye kiállításal lépnek házasságra, de testük kiállítása olyforma, hogy belőlük a legelső gyermekágy után roskatag épület válik, melyet erős bouillonok, pezsgó és számtalan tojás segítségével kell fentartani ne hogy az egész épület, mely már 20 éves korában elő-hátul ropog, összedüljön. A ferj az első mézes év alatt fizeti már a temetkezési költségeket. És ha csak erről volna szó, sok férj talán nyugodnék, de az ilyen asszony-féle oly gyermekeket hoz a világra, kik aztán úgy néznek ki, mint a zöld tücskök, valóságos vérszegény viaszbabuk és a tudósorvadás biztos kandidatusai.

Azért figyelj, ne csak a külső vignettára, hanem győződj meg arról is, a mit a vignetta ígér. Igen, ha a mai fiatal ember csak arra néz, hogy életpárja, olyan legyen, mint a rózsza, de hiszen legtöbbször mindegy, leszakítja, ha látja is, hogy ott van kelyhében a — féreg.

Mert „pénz, pénz és pénz” ez az, a mi neki kell — a többi mellékes dolog.

Pedig igen sok esetben megcsik, hogy ha a nő 30 ezer forintot hoz, hatvanezer forintos igényei vannak. Minél nagyobb a hozomány, annál kevesebb hajlamot mutat a munka iránt. Ha százezer forintot hoz, akkor oda veti magát a zsélyeszkébe s lába alá kell tolni a himzett vánkost.

Ez az asszony magával hozza aztán az elkényeztetést és elpuhultságot; bársony és selymruháit

alélnök: Hermann Gyula I., jegyző: De-bő Mihály I., pénztáros: Feledy Ferencz II. éves joghallgatók. A közügyi bizottmány tagjaül a fent nevezett tisztviselőknél kivül: Tivadár László IV., Rajkóvics Miklós IV. és Szuhly János I. éves joghallgatók. Könyvtáros: Kovácsy Endre I. éves joghallgató. Beesületbíró: Tivadár László IV. éves joghallgató elnök, alélnök: Steinhauser Ferencz I. és titkár: Aranyossy Béla I. éves joghallgató. Segély-egylet tisztviselői: Elnök: Kubinyi Hugó IV., alélnök: Feledy Ferencz II., titkár: Ferenczy Sándor I. jegyző: Krivácsy Károly I., pénztáros: Tomka István II. és ellenőr: Hódy Antal I. éves joghallgatók.

Postaépület. A bérszerződés nem sokára lejár s az eperjesi postahivatalnak nincs még alkalmas helyisége. Kormányunk, mely más városok érdekeivel oly annyira törődik, vethetné már magas tekintetét e szegény városra is. Egy állami posta-épületnek emelése valóban égető szükség.

Meghívó. A „sárosmegyei ált. tanító-egylet” f. hó 30-án d. e. 10 órakor, a megyeház nagy termében tartja meg évi közgyűlését, melyre az egyelet tagjai tisztelettel meghívattak. A gyűlés főbb teendői: a) A körlelők jelentése a körök eddigi működéséről. b) Az orsz. tan. közgyűlésre kiküldendő képviselők megválasztása. c) Tisztújítás. d) Folyó ügyek és indítványok. Kelt Eperjesen, 1884. október hó 20-án. Kálóczy József egyt. elnök.

Valter Gusztáv a bécsi operaház tenoristája — Eperjesen. Mint biztos kúrtorrásból halljuk, a hírneves tenorista körutja alkalmával Schierman pianista kíséretében városunkat is meglátogatja s a Széchenyi-kör közreműködése mellett, november hó első napjaiban hangversenyt szándékozik adni.

Gazdasági jelentések. A kereskedelmi miniszteriumba érkezett hivatalos jelentések szerint, bár a beállott száraz idő a eséplési munkálatoknak kedvezett, de az a felsőbb megyékben még mindig nincs teljesen befejezve. Általános a panasz az aszály miatt, mely a vetési munkálatokat nagyban hátráltatja, a korábbi vetések is ép emiatt lassan és egyenlőtlenül keltek, azonban látható már szép zöldelő vetéseket is, a mit különösen az utóbbi esőzések mozdítottak elő. A repezvetések az eső után sokat javultak s eltekintve a helyenkint előforduló hernyó és bolha okozta károktól, a repeze állása jelenleg eléggé megnyugtató. — A kapásnövények általában véve közepes eredményt nyujtanak; míg a tengeri delibb vidékeken többé kevésbé jobban sikerült, a felvidéken a burgonya eddig silányabb termést adott, a cukor- és a takarmányrépa meglehetősen bőven termett s általában e hibás növény ültetése nagyon kifizetni látszik magát különösen a felvidéken, hol az idén is takarmány hiánytól tartanak. A szüret többnyire már megkezdődött, magasabb fekvésű vidékeken a hirtelen beállott hideg nagyon hátráltatták a szőlőtérésében, míg ellenben általában el lehet mondani, hogy az idei bor inkább csak minőségileg fog megfelelni a hozzá fűzött reményeknek. A szokatlan szárazság folytán, mely most már szűnő félben van, óriásilag felszaporodtak az egér, hörsög s rovarok, a melyeknek a vetések és a kapásnövényekben okozott pusztításai miatt országszerte panaszokodnak.

Uj postahivatalok. Jernyén és Szent-Kereszten uj postahivatalok vannak rendszeresítve. A jernyei postához be van osztva Jernye, Delétha, Mocsolya és Szpeklin; a Szentkereszthez: Szent-Kereszt, Hrabkó és Német-Jakabvágás.

Az iparhatóságok szervezése tárgyában az ipar és kereskedelmiügyi miniszterium elrendelte az iparhatósági tagok választását. E czélből elő-

zetesen az ipartörvény 169. §-a alapján meghatározta a választásra képesítő adóminimumot, valamint az egyes iparhatóságok területén választandó megbizottak számát. A miniszterium e rendeletnek végrehajtása után, az ipartörvény mikénti életbe lépésének felülvizsgálatához, szóval az ellenőrzéshez fog, mert a kormány semmi körülmények között megengedni nem fogja, hogy az ipartörvény hűzágosan, vagy nem kellő pontossággal hajassék végre. Altalában az ipar- és kereskedelmiügyi miniszterium oly erélyt és figyelmet fordít e tekintetben az ipartörvény életbe lépésének körül, hogy az iparügyi viszonyok rövid idő alatt lényeges átalakulása s hiúság jobbrafordulása okvetlen bekövetkezzen. Eddig úgy a törvényhatóságok, mint az ipar- és kereskedelmi kamarák megválasztották a második iparhatóságok, illetve az ipartanács tagjait. Az ipartestületek felállításánál sem mutatkoznak legyőzhetlen nehézségek. Van ugyan egynehány város, hol meg nem érhető s eléggé nem kárhoztatható felfogással, az ipartestületek alakulása ellen agitációt kezdtek; de a miniszter által a törvény megfelelő szakaszainak értelmezése folytán, mi által az ipartestületek még az ily ellenzések mellett is felállíthatók, az értelmetlen agitációkkal célt aligha érhetnek. Az ipartörvény folyamatban levő erélyes végrehajtása mellett bizony remélhető, hogy pár hó alatt az életbe lépési intézkedések minden irányban foganatosítva lesznek.

„A Sárosmegyei kör“ f. é. október hó 11-én tartotta alakuló ülést Budapesten a Kommercielle vendéglő különhelyiségében. A meghívott sárosmegyei illetőségű polgárok és köztük első sorban az egyetemi hallgatók, minden várakozást meghaladó számban jelentek meg. Ratvay Géza ur rövid de lelkes és nagy hatással elmondott megnyitó beszédjében kiemelte az alakuló kör okvetlen szükségét és hasznos voltát, felhívva a jelenlevőket a kör támogatására. A közgyűlés közfelkiáltással megválasztotta Ratvay Géza joghallgató urat a kör ideig. elnökévé és titkos szavazás útján az ideig. bizottságot. A közgyűlést társasvácsora követte.

A kassai m. kir. gazd. tanintézet hallgatószáma a f. évben az ideig 43, mely létszám az eddig elért legmagasabb létszámot egy párral felülmúlja. Ezen öröndetes körülmény a sokat emlegetett s már-már a beszűntetés hírében állott intézet szebb jövőjének képezi előjelét, minek érdeme gróf Széchenyi Pál földmívelési miniszter elévülhetlen érdemei közé méltán sorakozik, ki a közömböznél megfélemlőnek, adott az intézetnek más igazgatót, s létesítette mindazt, a minek foganatosítására a tanári testület éveken át hasztalan küzdött, faradozott, névszerint: convictust, gazd. szeszgyárt, mely a megnyitás közömböznél áll, mag- és vegykísérleti állomást és sajtókészítési laboratóriumot.

A kereskedelmi muzeumok eszméje, melylyel az országos iparegyesület a múlt telen behatóan foglalkozott, újabb tért hódít. A legtekintesebb a belgiumi minta, a Brüsszelben berendezett kereskedelmi muzeum, melynek mintáját a Turinban most létesítendő muzeum is követni fogja; mint tudva van, a jövő évi országos kiállításon szervezendő keleti pavillon is egy nálunk létesítendő kereskedelmi (kiviteli) muzeum alapját fogja képezni és a pavillon számára szükséges beszerzések is e célra való tekintettel eszközöltetnek.

Törvényjavaslat a korhely és pazarlók ellen
Az igazságügyminiszter az 1877. XX. t. cz. módosításáról törvényjavaslatot nyújtott a képviselőház elé. E törvényjavaslat eddig nem ismert jogot ad a községeknek. A javaslat egyik szakasza ugyanis azt mondja: ha az 1877. XX. t. cz. 8. §-ának b) és c) pontjainak esetében valakire nézve olyan

llatainak miasmával elrontja egészséges levegőnkét. Ily nő téltenségekben szinte kiköltö az erkölstelenség ama bacillusait, melyektől a családi élet megmetelyeztetik.

Házias életről itt szó sem lehet. Örökösön társadalmi állásának kiaknázásával elfogva, az ily nő divathölgy leand, lovagol, vadászik, fest, játszik, egyáltalán azt teszi, a mi pikáns és feltűnő.

De vajon kizárólag a nő-e oka annak, hogy ez így van? Nem-e a nyilvános élet is, mely számos élvezeteivel és gyönyöreivel rombolólag hat az erkölcsökre?

Melyik nyilvános lap emlékszik meg a esendes háziasszonyról? Nem-e épen a legpikánsabb, a gyémántoktól és fényűzéstől ragyogó divathölgyek, színesznők, kaczerők-e azok, kik megbámultatnak és magasztaltatnak?

Hiszen egy művész nő lehet magánéletében erkölcsileg a legszemtelenebb személyiség, csak legyen a nyilvánosság előtt nagy művész, s ez elég arra, hogy fejére borostyánkószort tegyünk.

Es ilyet látva, mit gondoljon a tisztességes nő? Nem zavarodnak-e össze erkölcsi fogalmai? Hiszen nekünk tetszeni kívánnak és ha látják, hogy mi az, minek mi tapsolunk, csodálkozhatunk-e azon, ha a feleség is azt teszi, a miért férje más nőnek tapsol?

De hát mit tegyünk? Nősülünk vagy ne nősülünk? Bizony azt a kérdést már alaposan megvitatta a nagy Pantagruel és Pantagruel, de annyi volt a pro és contra, hogy nem jutottak elhatározásra.

Ha nincs újajdon Carvel híres gyűrűje, akkor bizony gondold meg, mielőtt másodsor megházasodol!

körülmények forognak fenn, melyek folytán teljes elszegényedéstől s ennélfogva atól lehet tartani, hogy az illetékes község e tartás által való jövődöbeli megterhelhetőségnek leand kitéve, az illető gyámi hatóság utasítása folytán, a gondnokság alá helyezést az arvaszéki ügyész is kerheti. Ezek folytán a korhelyeket, lumpokat, szóval azokat, kik vagyonukat pazarolják, a községek, illetőleg gyámhatóságoknak joga lesz gondnokság alá helyezni.

Elvi jelentőségű miniszteri határozat iparügyben. Az aradi kereskedelmi kamara egy fölmérint kérdés eldöntése ezaljaból kérdést intézett a miniszteriumhoz, vajjon nem helybeli kereskedőknek szabad-e letivasaroknál rőfös- vagy rövidáru cikkekkel áruba bocsátani. Erre a kereskedelmi miniszterium 45065. sz. a. akepen válaszolt, hogy az 1884. évi XVII. t. czikk 1. §-a értelmében az ipar gyakorlásának fogalma alá a kereskedés is tartozvan, e törvény 50. §-ának rendelkezése a kereskedőkre is kiterjed, tehát idegen kereskedőnek a letivasarón árulni nem szabad.

A szabadságharcz szobor gyűjtőiv tartóinak
A szétküldött gyűjtőivekből 58 do. még ez ideig a bizottság elnökehez -- a megyei főjegyzőhöz -- vissza nem érkezett, miután pedig a központi gyűjtőbizottság által a végelszámolás megtételére fel lett hívva, felkérteknek gyűjtőiv tartók, miszerint a részökre megküldött gyűjtőivet, bármilyen eredményezett el is azon, a bizottság elnökehez f. évi november hó 1-éig a befolyt adományokkal együtt, minden bizonynyal beküldeni sziveskedjenek.

Nők az országos kiállításon. Az országos kiállítás háziipari szakcsoportjának egyik legtekintélyesebb részét a női kezimunkák gyűjteménye fogja képezni, melyhez viszont a legnagyobb kontingent a hazai nőipariskolák és iparrajziskolák szolgáltatják. Első helyen áll ezek közt Baja városa, a honnan 33 bejelentés érkezett. A fővárosi nő-kiállítók száma 18. Hát meggyenk hölgyei miért késedelmeznek?

Az antiszemita válaszfóliát. Az országgyűlési antiszemita pártkör mult értekezletén állapította meg végleges szövegezésében a párt válaszfóliát javaslatát. Az értekezlet igen beható és a részletekre is kiterjeszkedő vita után a br. Andreánszky által kiterjesztett szöveget fogadta el, mire Simonyi Iván kijelenté, hogy több belpolitikai kérdésre nézve saját véleményét szinten szükségesnek tartja a ház előtt elmondani és saját szövegezését fentartván, a képviselőházban azt bemutatni és indokolni fogja. Az értekezlet Simonyi kijelentését tudomásul vette, de a báró Andreánszky felirati javaslatát írja alá. A felirati javaslat nem öleli fel mindazt, amit Magyarországban antiszemita törekvéseknek neveznek, csupán azt a minimumot foglalja magában, a mi-mihez való egyöntetű ragaszkodást a párt minden tagjától megkövetel.

Apponyi gr. visszavonulásáról már sokszor és sokféle alaptalan hír jarta be a sajtót. Most az „Eger és Videke“ értesül, még pedig biztos forrásból, hogy Apponyi Albert gróf lelép a politikai élet teréről s több évi külföldi utra megy és majd csak pár évi tanulmányozás után lép ismét föl — agrár politikával. — A jászberényi beszéd után természetesen fölösleges is kijelenteni, hogy ez a hír is alaptalan.

Elismerés az Adria biztosító-társaságnak. Gazdasági épületeim Kriványban mult hó 4-én kiütött tűzvész alkalmával porrá égtek. Az épületek az Adria társaságnál voltak biztosítva. Ezen társaság oly coulans pontossággal és méltányossággal járt el irányomban a biztosítási díjnak kifizetésében, hogy e társulatot a tűzkárbiztosítók figyelmébe ajánlani kötelességemnek tartom. Dessewffy Ignác.

Kariózum Jókai beszédéből. Kassa városa, egy oly fontos pozíciója Magyarországnak a felföldön, a mely, elkezdve legelső szabadságharcunktól, egészen a mostani időkig, első vődbástyája volt mindenkör a magyar szabadságnak, a magyar mivelődésnek. Ezt a fontos pozíciót, ezt a választókerületet nem szabad elvesztenie a szabadelvű pártnak. Ez pedig egy igen nehéz kerület. Minden dicsékedés nélkül mondhatom, hogy más tereken szerzett népszerűségem egyik oka annak, hogy ott oly könnyű volt megválasztatásom. Azon kerületnek elhagyása egyértelmű volna annak elvesztésével és elvesztése kihatna az egész magyar felföldre. El kell ismernem, hogy az ottani jó, becsületes t ő t n é p, mely a magyar felföldön a többséget képezi, jó hazafi, becületes, sok jó tulajdonsággal bir, de vannak közöttük baránybőrbe öltözött farkasok, a kik őket folyvást szitják a magyar állameszme ellen, a magyar nemzet ellen. Ezeknek működését kell figyelemmel kísérni, ellenőrizni, és ha kell, leküzdeni; nehéz munka. — Vajjon mit szólnak a kassaiak koszorús költők e phantasmagoriájához.

Somoskeőy Géza kiutasítva. Somoskeőy Gézát — mint már említettük — Bécsből kiutasították. A tizenegy nap előtt kiadott rendelet jogérvényre emelkedvén, Somoskeőy, hogy kellemetlenségei ne legyenek, ma reggel elhagyta Bécs-et, de ügyvéde által felelőbevitelt nyújtott be kiutasítása ellen.

Praktikus intézkedés az élelmiszerek hamisítói ellen. A berlini rendőrfőnökség közhírré tette, hogy újvölt kezdve időközönként közzé fogja tenni mindazon személyek neveit, akik romlott vagy trichines húst, hamisított tejet vagy élelmi szert árultak, süteményeket, jatek szereket mérgeztartalmu színekkel mázolják be, titkos szereket árulnak.

jogosultság nélkül végeznek orvosi vagy szülésznői funkciókat, ha ezen tények valamelyikeit rendőrlég megfenyítették. Mult héten a berlini rendőrség már ki is függesztette egy földbírtokos nevét, aki rozsz tejet küldött Berlinbe.

Az amerikai gabona veszedelme. Nem másról van szó, mint a lisztmolyról, melynek aggasztó mérvben való elterjedése Németország azon malmaiban, a melyek sok amerikai gabnát és tengerit örölnek fel, méltó feltűnést kelt. A veszedelmes rovar egyre nagyobb tért foglal. Még 1879-ben mutatkozott első ízben Hollandiában, azóta tovább terjedt kelet felé, s fölé, hogy hozzánk is megtalálja az utat, ha idejekorán nem gondoskodunk arról, hogy a fenyegető veszélynek elejét vegyük. A fillokszerát is kicsinylettek eleintén, sőt bizonyos karörvendéssel fogadták a hírt, hogy Franciaország egyes vidékein tökreterezsi a szőlőt, és ime ma ezen rovar európai csapás, mely végromlással fenyegeti a szőlőmívelést. Németország gabnakereskedői és molnárai körében nagy aggodalmat kelt az eddig alig ismert, rendkívül kártekonny rovar mutatkozása, mely a gabonakeszletbe, lisztrakarákba és a malmok géprezéibe fészkelte magát. Minthogy e rovar többnyire ott mutatkozik, hol amerikai búzát és lisztet használnak, alig szenved kétséget, hogy Amerikából huzroltatott be. Igen nagy károkat tett már e rovar a rajuai tartományok és Vesztfália malmaiban, a hol kénytelenek voltak az ellepelt malmot bezárni.

Mikor követ el az orvos emberölést? E nagyon kényes kérdés megvilágosítására érdekes ítélet fekszik előttünk. Ez eset a következő: egy szolgát mellbe szurtak. Orvost hívtak a súlyosan sérülthez, a ki az ugynevezett antiszeptikus eljárást mellőzve, egészen a régi sebészi elvek szerint gyógykezelte betegét, minek következménye az volt, hogy a beteg három hét alatt ugyancsak a septicus ver feloszlás folytán meghalt. Az orvost, hanyagságból eredő emberölés miatt vád alá helyezték és elítélték, mert: föltehető, hogy a gyakorló orvos mindig a tudomány magaslátán tartja magát, hogy a modern orvosi tudomány által elismert gyógykezelésekről tudomással bir, s azokat alkalmazza és a fentörő esetben is az orvos részéről a legközönségesebb figyelem is elegendő lett volna arra, hogy belássa, hogy gyógymódja halállal végződhetik. Az ítéletet a felsőbb bíróságok is helybenhagyták.

Amerikai humor. A new-yorki „Demokrat“ kiadója a következő gyászjelentést adta ki lapjában: Meghalt! Egy kedves fiatal Bacons nevű barátunk, aki ezeltől La-Crosse-ben, nemrég pedig Newyorkban lakott, meghalt! Négy hét előtt 5 dollárt kölcsönzött tőlünk és megígérte, hogy egy hét múlva, ha az isten ki nem szólítja ez árnyékvilágból, megfizeti adósságát. Minthogy gentleman volt mindig és szavát meg szokta tartani, s azóta híret sem hallottuk, okvetlenül meg kellett halnia! Béke hamvaival.

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**
Kiadótulajdonos: **Haitsch Lajos.**

Nyilt-tér. *)

Nyilatkozat.

Liberális eszmékben növekedtem, azért Czabaly Gézát, kinek jellemét a nyilvános megtámadás elegendően jellemzi, lovagias elégtételadásra méltattam. Ez ugyan rám nézve elégtételül nem szolgált volna, mint azt mindenki beláthatja; mert védtelenül nyilvánosan valakit hivatalos működése alkalmával megtámadni, csak elvetemedett egyének tehetik.

Törvényes utat választottam másrészt azért, mert orvomegtámadása nemcsak személyemet, de az általam képviselt hivatalt is sértette.

Héthárs, 1884 október hó 23-án.

Szirmay György,
k. kamarás.

*) Ezen rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hivatalos rovat.

2438. tk. 1884.

Árverési hirdetményi kivonat.

A bártafi kir. bíróság, mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy eperjesi bankgyűlés végrehajtónak Polesa János tót-raszlaviezi végrehajtást szenvedő elleni 66 fnt tökéketelés és járuléki iránti végrehajtása ügyében a bártafi kir. járásbírószág területén lévő, a tót-raszlaviezi 7. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt 2/3 urb. telekből és épületből álló ingatlanra az árverést 335 fnt ez-nel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi december hó 11-ik napján délelőtt 10 órakor Tót-Raszlaviezián, a község házában megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%o, vagyis 35 fnt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ban jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapiban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §- értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt előszolgáltatni.

Kelt Bártafi, 1884. szeptember 15-én. A bártafi kir. járásbírószág, mint telekkönyv hatóság.

Schleiminger,
kir.j.bíró

